

Autor: Redakce DP

K letošnímu zimnímu slunovratu jsme vybrali posledních pět slok z básně, kterou Karel Hynek Mácha složil ke korunovaci císaře Ferdinanda I. na (posledního) českého krále pod jménem Ferdinand V., neboť v nich, roku 1836, bohatě uplatňuje archaické, předkřesťanské srovnávání krále se Sluncem a jiné **pohanské** motivy. Čtete pokud možno nahlas:

První se papršlek v modru koupá;
Plamenné se perly zhůru řítí,
Jiskra vedle jiskry lesem svítí,
Jasně slunce nad hory vystoupá.

Nade Prahou v bělobledé tváři
Slavná hradu oken řad se míhá
Rudým světlem – jiskra jiskru stíhá,
Celý kraj v růžové plane září,
Jenom Praha – Praha ještě v stínu.
Však hle! poslyš tam ve tichu svatém
Zvonů hlas to zvučí z Prahy klínu. –
Slavný zpěv to zazněl jitřním zlatem:
„Sláva Čechům! slunce jim vychází,
Pokoj Čechům! jasný den vyvstává,
Blaho Čechům! smutek žal skonaná,
Radost Čechům! král jich k nám přichází.
Slunce Čechů nikdy neuhasne!
Čechů král je Čechů slunce jasné.“

Probudí se z hlubokého snění
Tré to postav na břehu Vltavy;
Tré to korun zdobí starců hlavy,
Nad nimi se vznáší Prahy pění.
Vstane první – velkou na postavu
Shlédne slunce – stařec v jaré síle –
Zlatý pás přepíná roucho bílé,
Zlatý vínek bílou zdobí hlavu,
K nohoum dlouhou šedivou má bradu,
Oči brvami šedými skryté;
Jest to strážce pevná Vyšehradu,
Starý strážce Prahy stověžitě.
„Sláva Čechům! k uvítání krále
Dám já základ trůnu ryzé zlato,
Pevnější té skály, již odňato!
Dám co vzato Vyšehradu skále!
Ryzé zlato! zlato skvělobleské:
Lásku – věrnost – lidu země české!“

Povstal druhý – v různém jitra zlatě.
Bílé k zemi splývající vlasy,
Bílá brada dávné znaly časy.
Byl to stařec v lazurovém šatě.
Z perlí vínek svítil s jeho hlavy,
Z perlí pás se kolem šatu vinul,
Šatu, jenž z něho co řeka plynul.
Jest to strážný duch Vltavy.
Promluvil, a hlasy stříbrozvučné
Mísily se v ranních větrů vání;
Umlkly Vltavy vlny hlučné,

Jeho hlas byl tiché řeky lkáni:
„Blaho Čechům! krále k uvítání
Na ozdobu slavnému ku plesu
Z hloubi řeky drahé perly nesu,
Jasnější to perly nad svítání,
Jasnější nad hvězdy u výsosti:
Jsou to slzy národu radosti.“

Povstal třetí - rudé roucho plálo
Červeněji v slunce žhavé záři,
Šedá brada kryla starce tváři,
Bělo vlasů kolem něho válo,
Bělo vlasů v rudém roucha stínu,
Kol hlavy se z růží věnec vinul,
V levé ruce k Praze palmou kynul,
V pravé věncem z růží a vavříků.
Stříbrný pás bedra mu ovíval,
Roucho rudé pás sepínal černý;
Bílý lev mu u nohou spočíval.
Byl to české země strážce věrný.
Tázali se, hluboko ku chvále
Strážce země uklonivše hlavy,
Strážce Prahy se strážcem Vltavy:
„Co by on dal k uvítání krále?“
On však zdvihl věnec s palmou, řkoucí:
„Tyto prosby národu horoucí!“

Vzešla výše slunce tváře,
Šírá Praha plála v zlatě,
Kolem hory v modrém šatě,
Středem řeky růžozáře.
Zvonů tóny zpěvy zvučné
Zněly v řeky hlasy hlučné.
A Vyšehrad hrdý seděl -
Co na trůně - na své skále;
Král na syny dolů hleděl. -
Z klínu města neustále
Rozléhalo se volání;
Hora od hor, stráň od strání
Nesly prosby vroucí dále,
Nesly dále vroucí přání:
„Bože! slyš naše volání!
Bože! zachovej nám krále!“

Karel Schwarzenberg, otec dnešního staříčkého politika, ve své knize **Adler und Drache**

(1958) o *translatio imperii* uvádí, že také Karel Jaromír Erben v jedné ze svých písní, které zařadil do sbírky *Kytice*, srovnával na Pražském hradě sídlící císařský pár se Sluncem a Měsícem. Zdá se však, že v pozdějších, republikánských vydáních, jak demoliberalních, tak i lidovědemokratických (sic!), resp. socialistických, tato Hochzeitsgedicht již chybí. Pokusíme se ji, do roka a do dne, vyhledat.